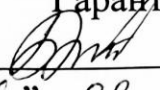

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра підприємництва та бізнес-технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Гарант освітньої програми

 Наталія БЛЕНДА
“29” 08 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Стратегії аграрного бізнесу»**

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність: D7 «Торгівля»

Освітня програма: «Торговельний бізнес»

Факультет: економіки і підприємництва

Умань – 2025р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегії аграрного бізнесу» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D7 «Торгівля» освітньої програми «Торговельний бізнес». – Умань: Уманський НУ, 2025. 26 с.

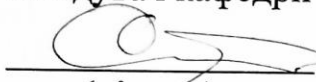
Розробник: доктор філософії, доцент Бленда Н.О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри підприємництва та бізнес-технологій

Протокол № 1 від “ 29 ” серпня 2025 року

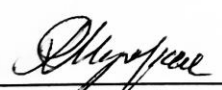
Завідувач кафедри підприємництва та бізнес-технологій

 (Соколюк С.Ю.)
(підпис)

« 29 » 08 2025 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол № 1 від “29” серпня 2025 року

Голова (Мудрак Р.П.)
(підпис)

« 29 » 08 2025 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань: <u>D Бізнес,</u> <u>адміністрування та</u> <u>право</u> (шифр і назва)	Обов’язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: <u>D7 «Торгівля»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		4-й (2-й)	4-й(2-й)
Загальна кількість годин - 180		Семестр	
		8-й (4-й)	8-й (4-й)
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 6	Освітній рівень: перший (бакалаврський) Освітня програма: Торговельний бізнес	Лекції	
		34 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	4 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		116 год.	168 год.
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегії аграрного бізнесу» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва (схвалено Вченою радою УНУС, протокол №1 від 08.10.2020, із змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол № 8).

Навчальна дисципліна «Стратегії аграрного бізнесу» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Торговельний бізнес» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 «Торгівля» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право.

Мета вивчення дисципліни — здобути глибокі теоретичні знання та набути практичних навичок розробки стратегії аграрного підприємства як основної структурної ланки ринкової економіки, від аналізу та оцінювання середовища функціонування підприємств, визначення цілей та стратегій, формування стратегічних планів, проектів і програм до створення підсистем організаційного, фінансово-економічного, соціально-психологічного та інформаційно-аналітичного спрямування, що забезпечують функціонування організації у стратегічному режимі.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- теоретичне засвоєння основ методології розробки стратегій підприємства;
- вивчення основних видів стратегій і умов їх застосування на підприємстві;
- засвоєння основних методологічних прийомів формування стратегій;
- розвиток навичок стратегічного мислення та практичного застосування методологічного апарату дисципліни;
- набуття теоретичних та практичних навичок при проведенні стратегічного аналізу;
- освоєння інструментарію розроблення стратегій підприємства та вибору стратегічних альтернатив з використанням різних методів та засобів.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми: вивчення змісту дисципліни базується на освоєнні курсів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: мікроекономіка, макроекономіка, економіка підприємства, маркетинг, економічний аналіз.

Вивчення навчальної дисципліни «Стратегії аграрного бізнесу» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Торговельний бізнес» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 «Торгівля» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право (табл. 1).

**Матриця компетентностей і програмних результатів навчання,
що формуються під час вивчення навчальної дисципліни
«Стратегії аграрного бізнесу»**

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 2	Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях	ПРН 1	Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях
		ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності
		ПРН 11	Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері підприємництва та торгівлі, необхідні для подальшого використання на практиці
ЗК 8	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість	ПРН 7	Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 2	Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких і торговельних структур	ПРН 12	Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких та торговельних структур
СК 10	Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва та торгівлі з урахуванням ризиків	ПРН 20	Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких і торговельних структур з урахуванням ризиків
		ПРН 23.	Вміти застосовувати одержані знання й уміння для організації підприємницької і торговельної діяльності у сфері агробізнесу.

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Стратегія аграрного підприємства», наведено в таблицях 2, 3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Стратегія аграрного бізнесу»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	теоретичних основ і сутності розробки та реалізації стратегії розвитку підприємств	Лекція, практичне заняття з вирішення професійно орієнтованих задач, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
1.2	теоретичних та практичних навичок проведення стратегічного аналізу		
1.3	особливостей формування та реалізації стратегії розвитку підприємств в аграрній сфері		
2	Уміння/навички:		
2.1	опанування методологічних основ та методики розробки різноманітних видів стратегій розвитку підприємств	Лекція, практичне заняття з вирішення професійно орієнтованих задач, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2.2	освоєння інструментарію проведення стратегічного аналізу		
2.3	розробляти і приймати стратегічні управлінські рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності аграрного підприємства		
3	Комунікація:		
3.1	зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення ситуаційних задач	Участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій,
4	Автономія та відповідальність		
4.1	прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів, методів та прогнозування	практичне заняття з вирішення професійно орієнтованих задач, аналітична робота	Виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій
4.2	відповідальність за результати оцінки процесів та впровадження стратегічних управлінських рішень		

**Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з
навчальної дисципліни «Стратегії аграрного бізнесу»**

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 1	Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях	Лекція, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності	Лекція, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 7	Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати	Лекція, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 11	Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері підприємництва та торгівлі, необхідні для подальшого використання на практиці	Лекція, практичні заняття, дискусія, виступ з міні-лекцією з проблемних питань самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 12	Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодостворення й функціонування підприємницьких та торговельних структур	Лекція, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, модульний контроль, підсумковий контроль

ПРН 20	Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких і торговельних структур з урахуванням ризиків	Лекція, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 23.	Вміти застосовувати одержані знання й уміння для організації підприємницької і торговельної діяльності у сфері агробізнесу.	Лекція, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, модульний контроль, підсумковий контроль

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СУТНІСТЬ СТРАТЕГІЇ БІЗНЕСУ

Тема 1. Стратегія бізнесу: поняття, еволюція концепції.

Поняття і сутність стратегії. Розуміння “стратегії” в економічній сфері. Визначення “стратегії” різними авторами (І. Ансофф, А. Євенко, Б. Карлофф, А. Хакс, Дж. Томпсон та ін.). Основні концепції стратегії: філософська та організаційно-управлінська.

Еволюція розуміння і передбачення майбутнього підприємств (історичний огляд). Етапи розвитку та елементи систем управління:

- 1-й етап - бюджетування та фінансовий контроль. Зміст бюджетування, позитивні якості і обмеження даного методу пре передбаченні майбутнього підприємств. Управління на базі фінансового й адміністративного контролю.

- 2-й етап – довгострокове планування. Причини виникнення довгострокового планування. Прогнозування як основа довгострокового планування (еволюційні, нормативні, організаційні прогнози). Методи розробки і структура багатокрокового процесу довгострокового планування. Позитивні сторони та недоліки довгострокового планування.

- 3-й етап - стратегічне планування. Умови переходу від довгострокового до стратегічного планування. Загальні риси та відмінності довгострокового та стратегічного планування.

- 4-й етап – стратегічне управління. Концепція стратегічного управління: сутність, елементи, механізм здійснення. Необхідність переходу підприємств до стратегічного управління як реакція на зміну середовища функціонування підприємств.

Тема 2. Визначення місії та цілей підприємства.

Значення місії для діяльності підприємств. Поняття: «місія», «генеральна мета підприємства». Зв’язок філософії існування, “бачення” та місії організації.

Цілі підприємства та вимоги до їх формування. Класифікація цілей. Поняття “дерева цілей” і методи його побудови. Застосування “дерева цілей” підприємства на різних етапах стратегічного управління підприємством.

Тема 3. Стратегічний контекст аграрного підприємства.

Різноманітність підприємств та їх концепцій. Трансформаційні процеси в економіці України та, відповідно, зміна завдань управління підприємством. Розвиток підприємств, перехід від “закритого” до “відкритого” типу організації як реакція на зміни в зовнішньому середовищі. Підприємство як соціально-економічна система. Принципи стратегічної діяльності на підприємстві.

Необхідність формування стратегічного мислення управлінського персоналу. Сутність категорії “стратегічного мислення” та його роль у формуванні стратегічного рівня підприємства. Характеристики стратегічно орієнтованого підприємства.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ ТА “СТРАТЕГІЧНИЙ НАБІР” АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА.

Тема 4. Оцінювання зовнішнього середовища аграрного підприємства.

Середовище господарської організації. Основні підходи до розуміння середовища господарської організації.

Зовнішнє середовище організації. Необхідність аналізу зовнішнього середовища як умова функціонування підприємства. Моделі зовнішнього середовища. Способи збору інформації для проведення аналізу зовнішнього середовища.

Аналіз макросередовища. Неконтрольовані фактори та адаптація підприємства до них. Методи аналізу макросередовища (PEST – аналіз). Методика проведення аналізу, характеристика груп факторів, які досліджуються та форма подання результатів дослідження.

Аналіз мікросередовища діяльності підприємства. Модель “галузевої конкуренції” М. Портера. Характеристика основних елементів проміжного середовища (мікросередовища) підприємства. Методи дослідження елементів проміжного середовища та стратегії впливу на них.

Характеристика середовища діяльності аграрних підприємств України, необхідність формування систем стратегічного моніторингу. Політичний, економічний, науково-технічний, екологічний та соціальний стан України. Загрози і можливості, які існують для українських та зарубіжних аграрних підприємств. Стан виробництва в Україні. Необхідність моніторингу середовища та розробки антикризової стратегії.

Тема 5. Аналіз стратегічного потенціалу аграрного підприємства.

Внутрішнє середовище підприємства. Техніко-технологічні та соціокультурні моделі внутрішнього середовища організації. Поняття “потенціалу підприємства” (ресурсний, цільовий і функціонально- вартісний підходи до оцінки потенціалу) . Системні, структурні та якісні характеристики виробничого потенціалу підприємства. SNW – підхід до аналізу сильних та слабких сторін підприємства.

Складання стратегічного балансу та сутність SWOT – аналізу. Основні етапи застосування SWOT – аналізу. Загальні характеристики сильних та слабких сторін що використовуються в SWOT- аналізі. Загальні зовнішні можливості та загрози, що використовуються в SWOT - аналізі. Встановлення ліній зв’язку між зовнішніми можливостями і загрозами та слабкими і сильними сторонами підприємства. Оформлення результатів проведеного дослідження. Матриця SWOT – аналізу.

Прогнозування та його методи. Розробка сценаріїв розвитку подій (основні етапи). Необхідність та особливості використання основних методів прогнозування на підприємствах України. Досвід застосування експертних методів, методів екстраполяції та моделювання на вітчизняних підприємствах.

Тема 6. Загальні та загальноконкурентні стратегії.

“Стратегічний набір” як система стратегій. Визначення “стратегічного набору” підприємства та вимоги до його формування. Групи стратегій, що складають “стратегічний набір” підприємства. “Стратегічна прогалина”.

Загальні та загальноконкурентні стратегії. Класифікація загальних стратегій та способів їх реалізації. Характеристика загальноконкурентних стратегій. Поєднання загальних та загальноконкурентних стратегій. Зміна змісту стратегій залежно від позицій підприємств у галузі.

Тема 7. Забезпечувальні стратегії.

Забезпечувальні стратегії (продуктово-товарні, ресурсні та функціональні). Ринкові та виробничі характеристики продуктово-товарних стратегій. Визначення “стратегічної зони господарювання”(СЗГ). Кількісні та якісні характеристики СЗГ.

Ресурсні стратегії. Ресурсний потенціал підприємства як структура та взаємозв'язок ресурсів підприємства. Моделі та методи розробки стратегій відносно основних елементів ресурсного забезпечення підприємства.

Функціональні стратегії. Сутність функціонального потенціалу управління. Характеристика моделей і методів розробки основних функціональних стратегій управління. Зв'язок ресурсних та функціональних стратегій.

Topic 8. Strategies for diversification of agricultural enterprise activities.

The essence and types of diversification strategies. Conditions for making a decision on diversification. Advantages and disadvantages of diversification. Strategies of diversified development of companies: central, horizontal and conglomerative diversification.

The main factors determining the choice of strategies for diversification due to the reduction of integral corporate costs arising from the multifunctional use of resources. Features of diversification of agricultural enterprises.

Characteristics of the strategy of focused diversification as the search and use of additional opportunities for the production of new products, which are embedded in the existing business.

Characterization of the strategy of horizontal diversification as a search for business growth opportunities in existing markets at the expense of new products that require a new technology that differs from the existing one.

Characterization of the strategy of conglomerate diversification as a search for opportunities for the growth of the company due to the production of new products technologically related to those already manufactured, which are sold in new markets.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ БІЗНЕСУ

Тема 9. Корпоративна стратегія бізнесу.

Корпоративна стратегія підприємства. Поліпродуктові або диверсифіковані підприємства. Портфель бізнесів підприємства (корпоративний портфель). Мета “портфеля бізнесів”. Основні елементи, що формують корпоративну стратегію. Структура корпоративної стратегії. Об’єднання продуктових, функціональних та ресурсних стратегій на загально корпоративному рівні.

Тема 10. Матричні методи формування корпоративної стратегії підприємства.

Матричні методи формування корпоративної стратегії підприємства. Призначення та етапи портфельного аналізу. Матричні методи проведення портфельного аналізу (матриця BCG, нові матриці BCG, матриця GE-McKinsey, матриця “балансу життєвих циклів”, матриця “товар - ринок”).

Характеристика матриці Бостонської консалтингової групи (БКГ) – порівняння темпів росту та частки ринку. Альтернативні стратегії в межах матриці БКГ. Сильні та слабкі сторони матриці БКГ. Обмеженість матриці та головні зауваження щодо можливостей її використання.

Характеристика матриці компанії Дженерал Електрик та консалтингової фірми Мак-Кінсі – порівняння привабливості ринку конкурентоздатності. Побудова матриці, її розмірність та структура. Сильні та слабкі сторони моделі Дженерал Електрик та Мак-Кінсі.

Тема 11. Альтернативність у стратегічному виборі.

Альтернативність у стратегічному виборі. Система стратегічних, поточних та оперативних планів підприємства. Стратегічні плани, проекти та програми. Альтернативні плани. Розробка бюджетів.

Альтернативні стратегії як основа правильного вибору корпоративної стратегії діяльності підприємства. Головні стратегічні альтернативи для базових стратегій: для стратегії зростання – проникнення на нові ринки, диверсифікація, співробітництво, зовнішньоекономічна діяльність; для стратегії стабілізації – зменшення витрат, фінансова активізація та економія, ревізія витрат; для стратегії скорочення – перебудова системи управління, покращення фінансової діяльності, активізація роботи маркетингових служб.

Об’єктивні обмеження при формулюванні стратегічних альтернатив: рівень наявних фінансових ресурсів, рівень прийняттого ризику, потенціальні навички та можливості підприємства, відносини в межах робочих зв’язків підприємства, протидія конкурентів. Основи вибору стратегії підприємства,

Етапи вибору: усвідомлення поточної стратегії; аналіз портфеля бізнесів, вибір стратегії підприємства. Ключові фактори успіху, що необхідно враховувати при виборі стратегії.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	інд	с.р.		л	п	інд	с.р.
1	2	3	4	6	7	8	9	10	12	13
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Сутність стратегії бізнесу										
Тема 1. Стратегія бізнесу: поняття, еволюція концепції	16	4	2	-	10	16	1	-	-	15
Тема 2. Визначення місії та цілей підприємства	14	2	2*	-	10	14	1	-	-	13
Тема 3. Стратегічний контекст аграрного підприємства	14	2	2	-	10	14		-	-	14
Разом за змістовим модулем 1	44	8	6	-	30	44	2	-	-	42
Змістовий модуль 2. Стратегічний аналіз та “стратегічний набір” аграрного підприємства.										
Тема 4. Оцінювання зовнішнього середовища аграрного підприємства	18	4	4	-	10	18	1	1	-	16
Тема 5. Аналіз стратегічного потенціалу аграрного підприємства	18	4	4	-	10	18	1	1	-	16
Тема 6. Загальні та загально-конкурентні стратегії	18	4	4	-	10	18	1	1	-	16
Тема 7. Забезпечувальні стратегії	18	4	2	-	12	18	1	-	-	17
Topic 8. Strategies for diversification of agricultural enterprise activities	16	2	2*	-	12	16	-	-	-	16
Разом за змістовим модулем 2	88	18	16	-	54	88	4	3	-	81
Змістовий модуль 3. Методи формування корпоративної стратегії бізнесу										
Тема 9. Корпоративна стратегія бізнесу	14	2	2	-	10	14	1	-	-	13
Тема 10. Матричні методи формування корпоративної стратегії підприємства	20	4	4	-	12	20	1	1	-	18
Тема 11. Альтернативність у стратегічному виборі	14	2	2	-	10	14	-	-	-	14
Разом за змістовим модулем 3	48	8	8	-	32	48	2	1	-	45
Усього годин	180	34	30	-	116	180	8	4	-	168

**залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття*

5. Теми семінарських та практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заоч.
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Сутність стратегії бізнесу			
1	Тема 1. Стратегія бізнесу: поняття, еволюція концепції	4	-
2	Тема 2. Визначення місії та цілей підприємства	2	-
3	Тема 3. Стратегічний контекст аграрного підприємства	2	-
Змістовий модуль 2. Стратегічний аналіз та “стратегічний набір” аграрного підприємства.			
4	Тема 4. Оцінювання зовнішнього середовища аграрного підприємства	4	1
5	Тема 5. Аналіз стратегічного потенціалу аграрного підприємства	4	1
6	Тема 6. Загальні та загальноконкурентні стратегії	4	1
7	Тема 7. Забезпечувальні стратегії	2	-
8	Topic 8. Strategies for diversification of agricultural enterprise activities	2	-
Змістовий модуль 3. Методи формування корпоративної стратегії бізнесу			
9	Тема 9. Корпоративна стратегія бізнесу	2	-
10	Тема 10. Матричні методи формування корпоративної стратегії підприємства	4	1
11	Тема 11. Альтернативність у стратегічному виборі	2	-
Разом		32	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Сутність стратегії бізнесу			
1	Тема 1. Стратегія бізнесу: поняття, еволюція концепції. 1. Здійснити критичний аналіз відомих визначень стратегії. Які з них є найобґрунтованішими і чому? 2. Визначити відмінності між довгостроковим, короткостроковим та стратегічним плануванням. Чи можна порівняти довгострокове планування 1960—1970-х років у СРСР і країнах з розвиненою ринковою економікою? 3. Розкрити сутність, основні відмінності та обмеження бюджетування, довгострокового та стратегічного планування, «регулярного» менеджменту та стратегічного управління. 4. Які обмеження стратегічного управління є найбільш	10	15

	істотними та чому його доцільно застосовувати на ринково-орієнтованих підприємствах?		
2	Тема 2. Визначення місії та цілей підприємства. 1. На яких засадах формується місія підприємства та які ознаки грамотно сформованої місії? Чи може отримання прибутку бути місією? 2. Сформулювати місію університету, де ви навчаєтесь, її зміст та необхідність встановлення. 3. Для чого існує класифікація цілей та за якими критеріями можна їх класифікувати? Чи існують розбіжності цілей окремої особи та групи і як можна їх уникнути? 4. Що таке «дерево цілей»? Які підходи до його побудови? Де може застосовуватися «дерево цілей» підприємства? 5. Охарактеризувати процес побудови «дерева цілей» на прикладі декомпозиції будь-якої мети.	10	13
3	Тема 3. Стратегічний контекст аграрного підприємства. 1. Визначити характеристики стратегічно орієнтованих підприємств. 2. Трансформаційні процеси в економіці України (зокрема, в аграрній сфері) та, відповідно, зміна завдань управління підприємством.	10	14
Змістовий модуль 2. Стратегічний аналіз та “стратегічний набір” аграрного підприємства.			
4	Тема 4. Оцінювання зовнішнього середовища аграрного підприємства. 1. Охарактеризувати відомі моделі зовнішнього, проміжного та внутрішнього середовища, що застосовуються у стратегічному управлінні. Чому ієрархічні моделі середовища організації нині домінують у теорії та практиці стратегічного управління? 2. Визначення механізму впливу факторів середовища на діяльність організації. Приклади впливу державних органів управління на діяльність організацій з різними формами власності. 3. Описати варіанти впливу окремих елементів безпосереднього оточення (проміжного середовища) на аграрне підприємство. Які складові цього середовища є найбільш критичними для підприємства – об’єкта аналізу? Чи є ця ситуація типовою?	10	16
5	Тема 5. Аналіз стратегічного потенціалу аграрного підприємства.	10	16

	1. Який з розглянутих методів оцінювання стратегічного потенціалу підприємства є найбільш прийнятним для застосування здобутих результатів у розробці стратегії? 2. Визначити сильні та слабкі сторони підприємств АПК. 3. Навести приклади взаємовпливу внутрішнього та зовнішнього середовищ організації, особливості взаємовпливу середовищ в аграрній сфері. Яким організаціям вдається не тільки впливати на середовище, а й формувати його?		
6	Тема 6. Загальні та загальноконкурентні стратегії. 1. Визначити сутність «стратегічного набору» підприємства та його призначення. Сформулювати критерії формування «стратегічного набору». Які ознаки має обґрунтований «стратегічний набір»? 2. Як пов'язані цілі та стратегії управління? Яке місце займає «стратегічна прогалина» в обґрунтуванні стратегій розвитку організації? 3. Визначити співвідношення загальних та загальноконкурентних стратегій. Обґрунтувати загальноконкурентну стратегію для конкретного підприємства. 4. Визначити основні фактори, що впливають на вибір продуктово-товарних стратегій. Чому варто віддати перевагу в дослідженнях, щоб розробити реальні продуктово-товарні стратегії?	10	16
7	Тема 7. Забезпечувальні стратегії 1. Охарактеризувати взаємозв'язок і співвідношення продуктово-товарних, функціональних і ресурсних стратегій підприємства. 2. Визначити основні фактори, що впливають на вибір продуктово-товарних стратегій. 3. Моделі та методи аналізу та балансування СЗГ? Оцінити співвідношення СЗГ під час обрання різних загальноконкурентних стратегій. 4. Яке місце та роль мають «забезпечувальні» стратегії у «стратегічному наборі»? Що впливає на їхній зміст і методи розробки (коригування)? 5. Загальні вимоги до побудови ресурсних стратегій. Які моделі та методи використовуються для їх розробки?	12	17
8	Тема 8. Стратегії диверсифікації діяльності аграрного підприємства. 1. Оцінити умови, переваги та недоліки різних варіантів диверсифікації. Чому конгломератна диверсифікація не завжди ефективна? 2. Визначте можливості диверсифікації діяльності	12	16

	підприємства у аграрній сфері. 3. Необхідні зміни у діяльності підприємства та їх структура для здійснення диверсифікації.		
Змістовий модуль 3. Методи формування корпоративної стратегії бізнесу			
9	Тема 9. Корпоративна стратегія бізнесу. 1. Що таке «портфель» підприємства? В яких умовах існує необхідність аналізу та планування «портфеля»? 2. Моделі та методи, що використовуються для «портфельного» аналізу й планування? Охарактеризувати їх переваги і недоліки. 2. Обґрунтувати вплив ресурсних і функціональних стратегій на зміст комплексної стратегії «розвиток загального управління». 3. Які з найвідоміших у світовій практиці методів побудови стратегій можна застосувати в умовах діяльності українських підприємств? Чи можна стверджувати, що склад основних елементів «стратегічного набору» підприємства незмінний?	10	13
10	Тема 10. Матричні методи формування корпоративної стратегії підприємства. 1. Альтернативні стратегії в межах матриці БКГ. Сильні та слабкі сторони матриці БКГ. Обмеженість матриці та головні зауваження щодо можливостей її використання. 2. Сильні та слабкі сторони моделі Дженерал Електрик та Мак-Кінсі. 3. Матричні методи проведення портфельного аналізу (нові матриці BCG, матриця “балансу життєвих циклів”, матриця “товар - ринок”).	12	18
11	Тема 11. Альтернативність у стратегічному виборі. 1. Головні стратегічні альтернативи для стратегії стабілізації – зменшення витрат, фінансова активізація та економія, ревізія витрат; для стратегії скорочення – перебудова системи управління, покращення фінансової діяльності, активізація роботи маркетингових служб. 2. Об’єктивні обмеження при формулюванні стратегічних альтернатив: рівень наявних фінансових ресурсів, рівень прийняттого ризику, потенціальні навички та можливості підприємства, відносини в межах робочих зв’язків підприємства, протидія конкурентів.	10	14
	Разом	67	93

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Заочна форма навчання

Індивідуальні завдання для здобувачів заочної форми навчання передбачає написання контрольної роботи. Метою виконання контрольної роботи є закріплення і поглиблення теоретичних знань і практичних навичок розробки стратегії підприємства.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Стратегії аграрного бізнесу» студенти заочної форми навчання виконують одне індивідуальне завдання, результати якого представляють у вигляді письмової роботи. Контрольну роботу студенти виконують самостійно впродовж вивчення дисципліни «Стратегії аграрного бізнесу» з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Вказівки щодо вибору варіанту контрольної роботи та індивідуальні завдання, що відповідають обраному варіанту, наведено у «Методичних рекомендаціях для самостійної роботи та виконання контрольних робіт з дисципліни «Стратегії аграрного бізнесу» для студентів заочної форми навчання спеціальності «D7 «Торгівля»», які входять до методичного забезпечення дисципліни. Контрольна робота зараховується, якщо в ній повністю висвітлені питання.

8. Методи навчання

Теоретичні та практичні положення дисципліни вивчаються студентами в процесі роботи над лекційним курсом, участі у семінарських заняттях, при виконанні індивідуальних завдань (студентами заочної форми навчання), самостійній роботі, яка полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів, виконанні навчальних завдань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: лекції-бесіди, робота в мікрогрупах, семінари-дискусії, кейс-метод, аудіовізуальний метод, метод «дерева рішень», презентації. Лекції-бесіди – при читанні лекції студентам даються питання для самостійного розміркування, що дає змогу зосередити увагу на найбільш важливих проблемах теми, яка вивчається, визначити зміст і темп викладу навчального матеріалу з урахуванням рівня підготовленості та освіти аудиторії. Окрім питань студентів, вона допускає викладення ними своєї точки зору з того чи іншого питання. Робота в мікрогрупах використовується з метою є розв'язання дилем, що потребують колективного обговорення. Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій)

передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу. Застосування аудіовізуального методу передбачає використання можливостей Інтернет, теле-, відео-, фото-, аудіо- та інших матеріалів у навчальному процесі. Метод «дерева рішень» використовується з метою зважити переваги і недоліки різних варіантів дій, рішень тощо, аналізуючи та оцінюючи альтернативні варіанти розв'язання проблеми та прогножуючи наслідки кожного з них.

Дистанційні технології навчання є однією з форм індивідуалізації освітнього процесу, що ґрунтується на принципах відкритого навчання з широким використанням комп'ютерних навчальних програм різного призначення та створює інформаційне освітнє середовище для передачі веб-ресурсів навчальних дисциплін і взаємодії між учасниками. Дистанційне навчання в Уманському НУ здійснюється відповідно до положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва». Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в УНУ використовується система управління навчанням Moodle. Матеріали курсу «Стратегії аграрного бізнесу» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=508>. В разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

9. Методи контролю

Для забезпечення оцінювання студентів проводиться поточний (модульний) контроль.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань та вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання завдань, що передбачені для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати експрес-контролю тощо.

При контролі виконання самостійної роботи, яка передбачена робочою програмою дисципліни, оцінюванню в балах підлягають: самостійне

опрацювання окремих питань; есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових тестів; підготовка реферативних матеріалів тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово або з використанням платформи MOODLE у формі тестів.

Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач.

У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та проведення підсумкового контролю.

Формою підсумкового контролю є екзамен. На екзамені студент може отримати 30 балів. Виконання студентами екзаменаційного завдання повинно носити виключно самостійний характер. Умовою допуску до екзамену є отримана за виконання вищезазначених типів робіт протягом семестру сума у 31 бал. Якщо сума балів набраних студентом за семестр менша ніж 31, то студент не може бути допущений до складання екзамену з даного курсу, так як рівень його знань вважається недостатнім.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи тощо). Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Денна форма навчання

Зміст	ЗМ 1				ЗМ 2						ЗМ 3				Наукова робота	Сума	Екзамен	Загальна сума балів
Кількість балів за модуль	17				26						18							
Змістові модулі	T 1	T 2	T 3	МК 1	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	МК 2	T 9	T 10	T 11	МК 3				
Кількість балів за змістовими модулями і модульний контроль	4	4	4	5	5	4	4	4	4	5	4	5	4	5	10	70	30	
в т.ч. за видами робіт																		
- практичні заняття	3	3	3		3	3	3	3	3		3	4	3					
- виконання СРС	2	2	2		2	2	2	1	2		3	2	3					

Заочна форма навчання

Зміст	ЗМ 1				ЗМ 2						ЗМ 3				Контрольна робота	Наукова робота	Сума	Екзамен	Загаль на сума балів	
Кількість балів за модуль	10				18						12									
Змістові модулі	T 1	T 2	T 3	МК 1	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	МК 2	T 9	T10	T11	МК 3						
Кількість балів за змістовими модулями і модульний контроль	2	1	2	5	3	3	3	2	2	5	2	3	2	5	20	10	70	30	100	
в т.ч. за видами робіт																				
- практичні заняття					2	2	2					2								
- виконання СРС	2	1	2		1	1	1	2	2		2	1	2							

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Бленда Н.О. Методичні вказівки до семінарських і практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Стратегії аграрного бізнесу» для студентів факультету економіки і підприємництва освітнього рівня «бакалавр» спеціальності D7 «Торгівля». Умань. 2024. 28 с.

2. Бленда Н.О. Методичні вказівки для самостійної роботи та написання контрольних робіт з дисципліни «Стратегії аграрного бізнесу» студентами

факультету економіки і підприємництва заочної форми навчання освітнього рівня «бакалавр» спеціальності D7 «Торгівля». Умань. 2024. 15 с.

3. Бленда Н.О. Стратегії аграрного бізнесу. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Стратегія аграрного підприємства» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D7 «Торгівля». <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=508>

12. Рекомендована література

Базова

1. Дикань В.Л., Зубенко В.О., Маковоз О.В., Токмакова І.В., Шраменко О.В. Стратегічне управління: навч. посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 272с.
2. Довбня С.Б., Найдовська А.О. Стратегія підприємства. Частина 2: Навч. посібник. Дніпро: НМетАУ, 2021. 92 с.
3. Козирєва О. В., Світлична К.С., Шуть О.Ю. Стратегічний менеджмент. Навчальний посібник. Х.: Вид-во НФАУ, 2020. 238с.
4. Піжук О. І. Стратегія підприємства : навч. посіб. ; Державна фіскальна служба України, Університет ДФС України, [та ін.]. Ірпінь, 2018. 390 с
5. Саєнко М. Г. Стратегія підприємства: підруч. Тернопіль: «Економічна думка». 2012. 390 с.
6. Стратегічний аналіз галузі. Навчальний посібник / За ред. Лотиш О.Я. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 248 с.
7. Стратегічний менеджмент. [текст] навч. посіб. / За заг. ред. Бутка М. П. [М.П.Бутко, М.Ю.Дітковська, С.М.Задорожна та ін.] К. : «Центр учбової літератури», 2016. 376 с
8. Стратегія розвитку підприємства: навчальний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти / укладачі: Є. О. Підгора, Т. П. Гітіс, С. В. Касьянюк. Краматорськ – Тернопіль : ДДМА, 2023. 98 с.
9. Сумець О.М. Стратегічний менеджмент: підручник; Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків: ХНУВС, 2021. 208 с.
10. Тертичка В.В. Стратегічне управління : підручник. Київ : “К.І.С.”, 2017. 932 с.
11. Черчик Л.М., Левицький В.В. Стратегічний менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 165 с.
12. Шершньова З. Є. Стратегічне управління: підруч. Київ. нац. екон. ун-т. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : КНЕУ, 2004. 700с.

Допоміжна

13. Богатирьова Л. Д. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. Одеса: ОНАЗ, 2012. 384 с.

14. Бленда Н.О., Уланчук В.С., Жарун О.В., Длугоборська Л.В. Розвиток іноземного інвестування в Україні. Збірник наукових праць Уманського НУС, Вип. 96, 2020. С. 21-34.

15. Бленда Н.О. SWOT-аналіз – основа формування стратегії підприємства. Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Аспекти стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин», 25-26 травня 2017р.

16. Бленда Н.О. Особливості диверсифікації виробництва аграрних підприємств. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції молодих учених і науково-педагогічних працівників «Підсумки наукової роботи за 2014-2019 рр.», приурочена 175-річчю Уманського НУС, 14-15 травня 2019р / Редкол.: Непочатенко О.О. (відп. ред.) та ін. Умань. Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС, С. 98-101.

17. Бленда Н.О., Коротєєв М.А., Соковніна Д.М., Соколюк С.Ю., Жарун О.В. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища – основа визначення стратегічного напрямку розвитку підприємницьких структур. Збірник наукових праць Уманського НУС. Вип. 99. Ч.2. 2021. С. 124-131.

18. Бленда Н.О., Чернега І.І. Алгоритм розробки та реалізації стратегії підприємства. Збірник наукових праць Уманського НУС. Вип. 99. Ч.2. 2021. С. 302-309.

19. Бленда Н.О., Чернега І.І., Коротєєв М.А. Діяльність фермерських господарств у формуванні пропозиції на ринку сільськогосподарської продукції та визначення стратегічних перспектив їх розвитку в Україні. Економіка та суспільство. 2021. № 34. URL:<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/34>

20. Гордієнко П. Л., Дідковська Л. Г., Яшкіна Н. В. Стратегічний аналіз: навч. посіб., 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Алерта, 2008. 478 с.

21. Жарун О.В., Савчук В.К., Уланчук В.С. Стратегічний розвиток підприємств аграрної сфери економіки України: аналітико-прогнозна оцінка: колективна монографія. За заг. ред. В. К. Савчука, К.: ЦП «Компринт», 2018. 280-298 с.

22. Кадирус І. Г., Донських А. С., Терещенко В. А. Формування стратегії розвитку аграрного підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8063>

23. Ковалевська А. В., Родченко В. Б., Леонт'єва Ю. Ю. Стратегія підприємства: навч. посібник у тестах. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2013. 282 с.

24. Костенюк Ю., Лазоренко О. Стратегічний аналіз підприємства аграрного сектору. Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки. 2023. 324(6), С.199-208. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-324-6-33>

25. Nataliia Blenda, Yuliia Nesterchuk, Vitalii Rybchak. Indicators of the level of food security in Ukraine. *Turystyka i Rozwój Regionalny*. 2020. № 14. S. 31-40.

26. Nesterchuk Y., Korotieiev M., Cherneha I., Sokoliuk S., Zharun O. & Blenda N. Formation of Productive Employment of Labor Potential by Diversifying the Rural Economy. (Формування продуктивної зайнятості трудового потенціалу шляхом диверсифікації сільської економіки.) Proceedings of the 35rd International Business Information Management Association Conference (IBIMA). Education Excellence and Innovation Management: A 2025 Vision to Sustain Economic Development during Global Challenges 1-2 April 2020, Seville, Spain, P. 14252-14258.

27. Писаренко В.В., Багорка М.О. Стратегічний маркетинг: навч. посіб. Дніпро: Видавець, 2019. 240 с.

28. Пономаренко В.С. Стратегічне управління організаційними перетвореннями на промислових підприємствах. Х. : ХНЕУ, 2005. 452 с.

29. Портер М. Стратегія конкуренції. Пер. з англ. К.: Основи. 1997.

30. Рокоча В., Одягайло Б., Терехов В. Бізнес-стратегії європейських компаній : навч. посіб. К: ВНЗ "Ун-т економіки та права "КРОК", 2018. 310 с.

31. Соколюк С.Ю., Коротєєв М.А., Жарун О.В., Тупчий О.С., Бленда Н.О. Диверсифікація як стратегічний напрям сталого розвитку підприємств аграрного сектору економіки. Збірник наукових праць Уманського НУС. Вип. 99. Ч.2. 2021. С. 326-336.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL:<http://rada.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України. URL:<http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL:<http://www.me.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій. URL:<http://www.minregion.gov>.

13. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з навчальної дисципліни «Стратегії аграрного бізнесу» або її окремого компонента можливе за умов участі здобувача в програмі академічної мобільності (навчання в інших ЗВО) відповідно до Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників Уманського національного університету садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/FVKB>); Положення про організацію освітнього процесу в Уманському національному університеті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/7Iti>); Положення про порядок визнання результатів навчання в інших ЗВО в Уманському національному університеті садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/npO1>); Положення про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із

застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/BWV3>).

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, платформи онлайн-курсів, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у студентських наукових гуртках, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал навчальної дисципліни, тощо) що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньої програми.

Участь у програмах здобуття неформальної та інформальної освіти регламентує Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті <https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>.

14. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Стратегії аграрного бізнесу», здобувачі повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/Tf94>). При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані здобувачами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, здобувачам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.